

Den sønderjyske kirkegård i Braine, Frankrig

Min far, Frederik Andersen, er født i Lysabild på Sydals. Han har ofte omtalt sine to brødre, som faldt i den 1. verdenskrig 1914-1918. De var dansksindede sønderjyder, men blev mod deres vilje tvunget til at deltage i krigen på tysk side, da Sønderjylland på det tidspunkt hørte under det tyske rige.

Jeg besluttede mig for at opspore, hvor mine to farbrødre ligger begravet. Bl.a. gennem kontakt til Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e.V. i Kassel, Tyskland, lykkedes det at finde deres sidste hvilested: Den sønderjyske Soldaterkirkegård i Braine, Frankrig.

Den ene af mine onkler, Peter Andersen, faldt den 6. april 1916 ved St. Eloi i Belgien, 21 år gammel. Min anden onkel, Hans Andersen, faldt 6 måneder senere den 16. oktober 1916 ved Somme, 22 år gammel. Da den sønderjyske kirkegård i Braine blev etableret efter krigen, besluttede min bedstefar, at hans to sønner skulle genbegraves på denne kirkegård sammen med andre faldne dansksindede sønderjyder.

Hvert år på våbenstilstandsdagen den 11. november afholdes der en højtidelighed på kirkegården i Braine for at mindes de faldne. I 2010 tog jeg til Frankrig for at deltage i denne begivenhed. Det blev en stor oplevelse. Neden for har jeg kort beskrevet forløbet. Desuden er vedlagt en oversigt over de dansksindede sønderjyder, der faldt i krigen 1914-1918 og som ligger begravet i Braine.

Besøg i Braine på våbenstilstandsdagen 2010

Onsdag den 10. november:

Tog morgenflyet fra København til Paris, derfra med tog til Soissons, indlogering på Hotel La Rallye. Købte på hovedgaden to buketter blomster, hyrede en taxi og kørte til Braine ca 18 km fra Soissons. På den sønderjyske soldaterkirkegård vandrede jeg rundt blandt gravene. Jeg lagde blomster på mine to onklers grave og dvælede en stund foran deres grave. Tog fotos af kirkegården og af gravene. Kørte derefter tilbage til Soissons.

Torsdag den 11. november:

På denne dag, Våbenstilstandsdagen, blev der afholdt flere ceremonier i Braine. Gudstjenesten kl. 9.30 foregik både på fransk og dansk. Fransk ved den stedlige præst, og på dansk ved præsten fra Den danske Kirke i Paris, Marianne Gyldenkærne. Borgere fra byen deltog ligeledes i gudstjenesten. Derefter var der en ceremoni ved et mindesmærke for byens faldne soldater og for borgere dræbt under bombardementer i verdenskrigen. Vi kørte derfra til Den Sønderjyske Soldaterkirkegård, hvor den danske ambassadør i Paris, Anne Dorte Riggelsen, og Braines borgmester, Francis Rampelberg, lagde blomster ved mindesmærket.

Der var faner og repræsentanter fra den franske og belgiske regering. Samme ceremoni gentog sig på Den franske Soldaterkirkegård, der ligger ved siden af den sønderjyske kirkegård. Herfra kørte vi til Braines rådhus, hvor der var reception og hvor også borgere fra byen deltog. Jeg fulgte under dagens arrangementer med sønderjyder fra Haderslev, politikere og embedsmænd. Haderslev og Braine er venskabsbyer. Efterfølgende var der venskabsmiddag (amical dejeuner), der varede resten af eftermiddagen med taler og udveksling af gaver. Tog derefter tilbage til hotellet i Soissons.

Fredag den 12. november:

Oprindelig var det planen at tage til Chemin des Dames, hvor der fandt voldsomme kampe sted mellem engelske og tyske styrker i 1917, og som gik hårdt ud over Soissons. Besøget måtte opgives, i stedet tilbragte jeg dagen i Soissons, hvor der er mindesmærker fra krigen og andre seværdigheder. Betalte hotelopholdet og tog toget til Gare du Nord i Paris og derfra videre til Charles de Gaulle lufthavnen, hvorfra aftenflyveren til København afgik kl. 20. Var hjemme kl. 22.30.

Dansk gudstjeneste i Braine.
Våbenstilstandsdagen

Kransenedlæggelse
ved mindesmærke i Braine

Peter Andersens grav

Det er en liden Tid,
saa har jeg vunden,
saa er den ganske Strid
med Eet forsvunden.
Brorson

Hans Andersens grav

Venskabsmiddag med taler og gaver

79 dansksindede sønderjyder, der faldt i krigen 1914-1918, ligger genbegravet på Den sønderjyske Soldaterkirkegård i Braine, Frankrig.

<u>Navn</u>	<u>Født</u>	<u>By</u>	<u>Faldet</u>
1. Georg Marius Andersen	3- 8-1892	Ellum	19- 4-1918 Frankrig
2. Hans Andersen	16- 3-1894	Lysabild	12-10-1916 Somme
3. Peter Andersen	11-12-1895	Lysabild	6- 4-1916 St.Eloi
4. Niels Christian Asmus Corneliussen	18- 3-1883	L.Emmerske	4- 6-1918
5. Christian Andresen	14-10-1890	Vibøge, Als	22- 9- 1914 Bourgogne
6. Peter Callesen Beck	8-10-1897	Rødding	17- 3-1917 Verdun
7. Jens Boisen	21- 4-1892	Tyrstrup	10- 5-1916 Frankrig
8. Hans Bonnichsen	11-12-1892	Ulvsløst	19- 8-1918
9. Jens Bøttger	10-10-1895	Stepping	31- 8-1918 Granvilliers
10. Gerhardt Lorenz Fritz Carlsen	16- 2-1898	Flensborg	25- 3-1918
11. Andreas Christensen	26-10-1895	Stenderup	7-12-1918 Aurillac
12. Christian Christensen	20- 4-1884	Rørkaer	15- 4-1919 Dunkerque
13. Henrik Anton Christensen	17- 1-1897	Søgaardsmark	6- 5-1917 Marne
14. Iver Christensen	10- 6-1893	Over Jels	19- 7-1918 Vouziers
15. Peter Christensen	22- 4-1897	Øsby	20- 8-1917 Cambrai
16. Oskar Ludvig Damm	6- 4-1896	Haderslev	8- 8-1916
17. Thorvald Dau	16-10-1891	Broballe	1- 5-1918 Remaucourt
18. Friedrick W. Dohrmann	16- 8-1877	Satjendorf	20- 4-1916
19. Knud Eriksen	30- 9-1890	Marstrup	12- 8-1916 Peronne
20. Jens Frandsen	2- 7-1884	Hygum	2- 5-1917 Moulin
21. Georg Adolf Frost	10- 3-1895	Hørup	17-10-1915 Frankrig
22. Hans Peter Grundahl	23- 1-1887	Andrup	17- 1-1916 Guise
23. Fritz Gøttsche	26- 9-1896	Sønder Hygum	19- 7-1916 Frankrig
24. Christian Hansen	10- 3-1898	Tandslet	4- 8-1918 Ersofen
25. Hans Hansen	26-10-1880	Broager	9- 6-1918 Frankrig
26. Harald Boysen Hansen	24- 6-1895	Østerhøjst	5- 2-1917 Miraumont
27. Johannes Hansen	18-11-1898	Vollerup	31- 5-1918 Voyenne
28. Peter Andreas Hansen	11-10-1894	Haderslev	7- 7-1917 Frankrig
29. Nis Henriksen	22- 8-1896	Nørballe	14-10-1916 Somme
30. Thomas Carstensen Hockerup	12-11-1898	Aabenraa	3- 5-1918 Frankrig
31. Jørgen Hansen Holdt	27- 6-1899	Frørup	17-10-1918 Bussy
32. Bernhard Ipsen	27- 7-1879	Ørslev	1- 4-1918 Frankrig
33. Otto Theodor Iversen	19- 2-1897	Magstrup	25- 8-1918 Braisne
34. Søren Hansen Iversen	3- 3-1898	Tyrstrup	25- 3-1918 Maricourt
35. Hans Jacobsen	31- 3-1885	Langdal	18- 4-1918 La Gorgue
36. Daniel Jensen	14-11-1874	Vejbaek	15- 7-1918
37. Jens Peter Jensen	2- 8-1894	Marstrup	21- 3-1918 Frankrig
38. Peter Jensen	16-11-1896	Skaerbaek	28- 6-1918 Frankrig
39. Søren Utoffe Jensen	6-11-1895	Haderslev	14- 5-1918
40. Hans Lorenzen Jepsen	17-11-1894	Lavensby	5- 8-1916 Frankrig
41. Christen J. Jessen	22- 7-1888	Lysabild	12- 7-1915 Frankrig
42. Christen Christensen Jessen	16- 6-1894	Tyrstrup	29-10-1918 Aurillac
43. Lorenz Johansen	26-11-1884	Aarøsund	7- 2-1917 Graincourt

<u>Navn</u>	<u>Født</u>	<u>By</u>	<u>Faldet</u>
44. Christian Johansen-Petersen	15-11-1893	Ellum	2- 3-1915 Wattweiler
45. Christian Jørgensen	11- 1-1883	Kegnaes	7-10-1917
46. Peter Petersen Krebs	3- 5-1894	Agtrup	22- 7-1918 Frankrig
47. Christian Lassen	16- 1-1898	Skovby	2- 7-1918 Reims
48. Mathias Peter Lausten	27- 9-1893	Ellum	31- 8-1917 Premont
49. Brix Loff	28- 8-1898	Hoptrupskov	10- 2-1919 Calais
50. Hans Anton Lützen	20- 8-1894	Vesterland-Sild	25- 9-1915
51. Peter August Mathiesen	22-12-1876	Blans	12- 7-1916 Somme
52. Kresten Petersen Moos	31- 8-1895	Bramdrup	15- 7-1918 Heutregiville
53. Hans Christian Mortensen	18- 4-1886	Skovlund	4- 4-1918 Aurillac
54. Harald Christian Møller	13- 3-1894	Frørup	18- 5-1917 Frankrig
55. Jendre Møller	2- 9-1884	Aabenraa	15-10-1915
56. Thomas Petersen Møller	29- 8-1896	Nr. Ønslev	12- 4-1918 Cambrai
57. Rasmus Nissen	3- 9-1881	Bjolderup	5- 8-1916 Somme
58. Johannes Friedrich Wilhelm Olling	27- 1-1896	Haderslev	10- 9-1916 Quivieres
59. Johan Christian Petersen	10-12-1877	Randerup	5- 4-1918 Verdun
60. Marius Petersen	30-10-1886	Toghalemark	23- 4-1917 Asfeld
61. Thomas Lund Petersen	25-12-1894	Vojens	7- 2-1917 Somme
62. Peter Poulsen-Holm	4- 5-1896	Stepping	1-10-1917 Noyelles
63. Jørgen Rasmussen	22- 7-1884	Simmersted	22- 8-1918 Le Comte
64. Wilhelm Autzen Rutlen	5- 6-1892		14- 6-1915
65. Karl Christian Schirmhoff	26- 9-1894	Hoptrup	22- 6-1916
66. Anton Christian Schmidt	6- 3-1888	Endrupskov	26- 9-1918 Frankrig
67. Hans Schmidt	2- 4-1894	Sønderballe	15- 7-1916 Pargny
68. Jørgen Petersen Schmidt	10- 9-1896	Haderslev	26- 8-1916 Hulluch
69. Lauritz Schmidt	2- 2-1889	Brandsbøl	4- 6-1918 Mortancourt
70. Johannes Thomsen Skov	21-12-1882	Favervraa	19- 4-1917 Lyon
71. Max Spethmann			7- 5-1917
72. Carl Sprenger	21- 5-1884	Sønderborg	13- 7-1915
73. Reinhard Sørensen	6- 9-1896	Agtrup	5- 4-1919 Dunkerque
74. Peder Thomsen	30- 7-1889	Haistrup	28- 1-1918 Aurillac
75. Jens Thorøs	18-12-1878	Langetvedskov	8- 9-1914 Chateau
76. Valdemar Thyssen	15- 9-1892	Skaerbaek	23- 7-1918 Frankrig
77. Theodor Tønder	22-12-1889	Ellum	28-12-1916 Colmar
78. Marius Nissen Wind	9- 3-1886	Skovhøj	14-10-1915
79. Hans Wonsbeck	16- 9-1893	Aastrup	23-7-1918 Frankrig

Sort skrift: Oplysninger fra Den sønderjyske Kirkegård i Braine, Frankrig.

Rød skrift: Oplysninger fra Mindeparken Marselisborg, Aarhus, Danmark.

KOLOFON

Beretning:

Besøg på Den sønderjyske Soldaterkirkegård i Braine, Frankrig, hvor mine to onkler ligger begravet efter at være faldet under 1. verdenskrig.

Bidragyder:

Christen Duus Andersen

Sammenfattende beskrivelse:

Beskrivelse af deltagelse i mindehøjtidelighed i Braine på Våbenstilstandsdagen den 11. november 2010 i mindet om dansksindede sønderjyder, der faldt i krigen 1914-1918 og som er genbegravet på Den sønderjyske Soldaterkirkegård i Braine. En oversigt er vedlagt over samtlige 79 dansksindede sønderjyder, som ligger begravet på kirkegården.

Beretningen begynder:

1916 april – 1924.

Sprog:

Dansk